

Jošt:

Obnova upravnega spora.

(Konec.)

Kake pogoje pa predpisuje srbski civilno-pravdni red (Zakonik o postopku sudskega u gradjanskim parnicama) z dne 20. II. 1865 za obnovo postopanja? Zadevo obravnava navedeni zakonik v petnajstem poglavju. Pogoje popisuje obširno v § 426, katerega hočem radi važnosti skoraj doslovnost prevesti.

Obnovo spora sme po tem paragrafu zahtevati stranka, če dokaže:

- 1.) da je bil eden izmed sodnikov podkupljen;
- 2.) da je sodnik po kakem priporočilu, pa bodisi tudi po priporočilu svoje nadrejene oblasti protizakonito rešil ali razsodil, ali
- 3.) da je sodnik rešil predmet, dasi je bil v tem sporu po zakonu izključen od sojenja;
- 4.) da je razsodba osnovana na listinah glede katerih je nasprotnik pred ali po izreki sodbe priznal, da so lažne, ali ako je sodba osnovana na takih listinah, ki so bile še pred izrekom sodbe z neko drugo sodno sodbo proglašene za lažne, pa tisti, ki je pravdo izgubil, tega ni vedel, ali pa je sodišče dotične listine šele po izrečni sodbi proglasilo za lažne;
- 5.) da je bila sodba izrečena na osnovi izjav prič ali mnenja izvedencev, pa se pozneje v kazenskem postopanju dokaže, da so priče vedé krivo pričale ali pa izvedenci dali namenoma krivo mnenje;
- 6.) da je sodba osnovana na prisegi, pa se pozneje v kazenskem postopanju dokaže, da je dotični krivo prisegel;
- 7.) da je sodba osnovana na prevari nasprotne stranke ali na prevari lastnega zastopnika, zlasti ako je ta ravnal spoznavno z nasprotno stranko v škodo svojega klienta in je bil tudi taka sodba izrečena;
- 8.) da sta bili v isti stvari in na isti osnovi dve pravdi in bili izrečeni tudi dve sodbi, za eno pravdo in sodbo pa stranka, ki zahteva obnovo, ni vedela, ali ako bi v enem in istem predmetu obstajali dve izvršni sodbi, ki bi druga drugo izključevali;
- 9.) da stranka, ki ni sama vodila pravde, ni vedela za dokaze, katere bi bila mogla v pravdi s pridom uporabiti, pa si te dokaze pozneje pribavi;
- 10.) da je kaka stranka našla listine odločilne važnosti za svojo pravico, pa so te listine bile pred tem v oblasti nasprotne stranke;
- 11.) da je kdo kako obveznost dvakrat izpolnil, dasi je bil dolžan to samo enkrat storiti;
- 12.) da se je kdo do sodbe skliceval na priče, ki pa zaradi kake ovire v pravdi niso mogle biti zaslišane, ali pa se je skliceval na kako listino, pa je ni mogel najti, pozneje pa je mogoče priče zaslišati, ali se je pa lista našla;
- 13.) Obnova se sme tudi zahtevati, kadar si je tožitelj preskrbel listine ali pa izvedel za listine ali kake druge dokaze odločilne važnosti šele tedaj, ko jih v pravdi več ni mo-

gel uveljavljati; ali je pa šele pozneje izvedel za bistvene nedostatke sodbe ali postopanja.

Iz razlogov, omenjenih v točki 13, se sme zahtevati obnove spora samo v roku 6 tednov od dne, ko je stranka izvedela za te dokaze ali nedostatke. Obnova pa se sme vrh tega zahtevati najdalje v roku 3 let od dne izvršenja razsodbe v prvi pravdi.

V § 429 določa nadalje srbski civilno pravdni red, da se more zahtevati obnova spora glede premočnin — tedaj tudi v upravnih sporih drž. nameščencev — v roku treh let, glede nepremičnin pa v roku desetih let od dne izvršnosti sodbe. Da pa velja glede slučaja obnove, omenjenega v točki 13 § 426, drug rok, sem že omenil.

V § 431 določa srbski cpr, da se da tožba (en izvod) nasprotni stranki v odgovor, na kar sodišče odloči, ali se dovoli obnova ali ne. Končno določa § 432, da se sme zahtevati obnova samo enkrat, vsaka nadaljnja zahteva po obnovitvi se pa mora takoj zavrniti.

Če primerjamo sedaj pogoje avstrijskega in srbskega civil. pravnega reda, ki bi prišli v naših zadevah, to je pri obnovi administrativnega spora v poštev, pridemo do rezultata, da bi za državnega nameščenca prihajali v poštev bržkone samo pogoji točke 7 avstrijskega civ. pravnega reda, ki pa se krijejo z določili točke 13 srbskega civ. pravnega reda. Zato je odveč vsako ugibanje, na kateri zakon naj se naslonim.

Nerodno pri celi stvari je samo to, da predpisujeta oba zakona različne roke. Iz previdnosti se bo moral pač vsakdo držati krajšega, to je roka, ki ga predpisuje avstrijski zakon (en mesec), oziroma srbski zakon (3 leta).

V prošnji za obnovo postopanja bi se tudi skliceval na paragrafe obeh zakonikov.

Kdor bo prečital ta članek, bo prišel do bridkega spoznanja, da se da institucija obnove postopanja v upravno-sodnem postopanju, zlasti v upravnih sporih državnih nameščencev, zelo redko uporabiti.

V največ slučajih bo najbrž uspešneje kratkomalo prositi pristojno upravno oblast (ne državni svet), naj izda novo odločbo. Ako je ta odločba negativna, se proti njej znova pritožim na državni svet, ki utegne sedaj drugače razsoditi, recimo baš na podlagi neke nove načelne odločbe obče seje.

Ako pa upravno oblastvo odkloni izdajo novega rešenja (kar se redko zgodi), češ, da je stvar že dokončno dognana, potem nam pač nič drugega ne preostaja, kakor pot obnove tožbe.

K sreči se upravna oblastva v osebnih zadevah drž. nameščencev le redko postavijo na stališče pravomočnosti upravnih odločb in načnejo ponovno upravno postopanje, dasiravno pravomočna sodba državnega sveta še obstoja. To je pri današnjem evolijskem stanju tudi razumljivo, zlasti ako pomislimo, da ni neke druge stranke, kateri bi iz take sodbe nastala kaka pravica, kakor je to pri civilnih tožbah.

Čprav se bo s tem člankom mogel le malokdo praktično okoristiti, vendar bo članek sam vsaj malo pripomogel k umevanju pravne ustanove: obnove postopanja. Marsikomu bo pa dobrodošel, ker ga bo odvrnil od brezpomembnih vlog na državni svet, kar prizadeva samo stroške, jezo in izgubo časa.

Občni zbor maturantskega društva poštних uradnikov.

Na rednem mesečnem sestanku dne 7. nov. t. l. je sklenil odbor, da se bo vršil redni občni zbor maturantskega društva v soboto, dne 4. januarja 1930, ob pol 20. v hotelu »Slon«. Dnevni red: pozdrav in poročilo predsednika, poročilo tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov, volitve prihodnjega odbora, članarina in slučajnosti.

Ako ob določeni uri občni zbor ne bo sklepčen, se bo vršil eno uro kasneje v istem prostoru, z istim dnevnim redom in ob vsaki udeležbi.

Ta občni zbor bo važen, ker se bo moral jasno izraziti: 1. kakšno stališče zavzema k premestitvi upravnega odbora v Ljubljano; 2. če se premesti upravni odbor v Ljubljano, ali bo mogoče uspešno delovanje društva in 3.) dati bo moral novemu odboru jasne smernice za nadaljnje delo.

V interesu vsakega maturanta je, da budno pazi, kaj se krog njega godi, ker skušajo razne neodgovorne osebe za vsako ceno prestiž maturantskega društva izpodkopati. So ljudje, ki se na vse pretege mučijo, kako bi zopet uveljavili dvoletno poštno šolo, katero bi lahko obiskovali šestošolci. Na vse načine zagovarjajo to, da je za poštno stroko potrebna šestšolska izobrazba in da nikakor ne zadostujejo štirje razredi srednje šole, absolvirana srednja šola pa da je absolutno preveč za poštni resort. Namen je prozoren. Strah pred eventualno pošteno razdelitvijo uradništva po šolski izobrazbi jim diktira neizpolnjive želje, češ, ako uspemo z dvoletno poštno šolo in šestimi razredi srednje šole, je mogoče, da se nikomur ne skrivi las, teh prebitih poštних maturantov bo pa konec. O ti ubogi poštni maturanti ali maturantski poštarji, kakor že hočete! Še nikomur niso prizadejali kakkega zla in zakrivilo so samo to, da so začeli svojo poštno karijero z maturo in z višjim poštnim tečajem, v katerem so se strokovno tako dobro izobrazili, da se gredo lahko meriti z vsakim, ki je napravil poštno šolo. Vse tiste, ki ste proti nam, vprašamo, ali ste res prepričani, da bi dajala poštna šola boljši strokovni material? Ali ni bolje, da študira fant naprej, da napravi maturo in da pride, ako že hoče, k pošti kot cel človek, ne pa kot polovičar. Ali bi ne bilo v interesu stroke, da bi šel tak človek najprej v prakso h kaki manjši pošti, kjer bi se lahko izvežbal skoraj v vseh panogah poštne službe in potem napravil višji poštni tečaj, kjer bi dobil, kakor so dobili drugi, trdno teoretično podlago. Zakaj niste iskreni in zakaj trobite v rog, katerega vam drže drugi, ki vedo zakaj?! Kaj so naši priznani poštni strokovnjaki tudi napravili poštno šolo? Več pameti, več poguma, več samostojnega mišljenja pa manj zavisti in herostratstva!

In ali veste, da velja vsaka dvoletna poštna šola državo polmilijonske vsote, od česar pa nima in bi ne imela prave koristi, saj mladoletnih obiskovalcev poštne šole pred 21. letom starosti niti nameščati ne more. Zakaj tirate mladino tik pred zaključkom študija v poštne šole? Zakaj bi se ne nastavljal polnokvalificiran naraščaj?

Tako igranje z nerazsodnostjo neizkušanih šestošolcev moramo samo obsojati. Pustite jih, naj končajo studije in naj se potem posvete pošti, ako bodo imeli veselje do te službe. Ne povzročajte državi nepotrebnih izdatkov, ker so tečajji cenejši in ker se je že izkazalo, da dosega tečajji boljše uspehe, kakor pa poštne šole. Memento naj vam bo žalosten slučaj našega rojaka, ki s poštno šolo ne more niti v III. kat., kaj šele v II. kat.

Za odgovorna mesta v poštni stroki naj se sprejemajo samo maturanti, za manipulativno službo pa prosilci, ki imajo manj ko absolvirano srednjo šolo. Apeliramo na merodajne kroge, naj se zakon o uradnikih in ostalih drž. uslužbencih točno izvaja. Vsakdo naj pa tudi spoštuje uredbo o ureditvi ministrstva za gradbe (Sl. Novine 142/LX od 20. junija 1929),

ker bo tako notranja ureditev poštne resora prej izvedena, kakor si kdo misli.

Zato nobene poštne šole več, ker je zelo draga, a nekoristna, temveč le višje poštne tečaje za maturante in juriste, kolikor jih je treba, na sedežu obl. p. t. uprav pa nižje poštne tečaje za vse, ki nimajo pogojev za II. kat. po čl. 6 zak. o čin.!

Tertium non datur!

Odbor.

Poštno telegrafška šola.*

Pod tem naslovom je objavil nekdo v številki 33. Poštne glasnika od 21. XI. t. l. članek, ki nalikuje pamfletu. Pisec tega članka ima brez dvoma posebno piko na abituriente srednjih šol v p. t. službi, in sicer menda zato, ker sam najbrž ni bil toliko »nesrečen«, da bi ga doletela ta fatalna emanacija šolske izobrazbe. Če bi ne bilo v tem članku poleg neslanih napadov na člane maturantskega društva tudi veliko neresnice, bi šel tudi sedaj molče preko tega. Ker je pa le potrebno, da se kaj resničnega napiše, hočem malo odgovoriti.

Članek omenja, da se čuje iz Beograda, da bo v kratkem ponovno uvedena dvoletna p. t. šola in pravi doslovno: »To je bila stara izvrstno preizkušena institucija predvojne Srbije, ki je sprejemala kot gojence absolvente 6. razredov gimnazije ter dajala po dveh letih praktičnega in teoretičnega učenja res strokovno podkovane p. t. uradnike.«

Ta institucija je bila res dobra za predvojno Srbijo. Kdor ima le malo pojma o upravnem aparatu predvojne Srbije, tedanje male države z okrog 1 milijona prebivalcev, mi bo pritegnil, zlasti če bo pomislil, da tedanja stalno v vojne zapletena Srbija sploh ni imela uradništva v današnjem smislu in da ga je bilo treba šele ustvariti. Tudi šolstvo je bilo tedaj oblikovano tako, da se čim prej postavi na noge uradniški kader, ki bi vsaj za silo zmožl svojo nalogo. Zato večina gimnazij v predvojni Srbiji ni bilo popolnih, ampak večji del s štirimi in šestimi razredi, ker je na pr. za sprejem v vojno akademijo, poštno šolo in železničarsko šolo zadostovalo samo šest razredov srednje šole. Uradniški kader je bilo namreč treba na hitro roko formirati in ga vsaj za silo usposobiti za poklic. In kako je danes? Državni uradnik, in ne v najmanjši meri poštni, mora imeti poleg svoje strokovne izobrazbe tudi splošno izobrazbo, ako hoče, da bo kaj veljal. Največ pogleda v življenje se pa pridobi v zadnjih razredih srednjih šol, ker že sistem sam uvaja dijake v panoge logike in psihologije, na polje pravega razumevanja in samostojnega razmišljanja.

Piscu omenjenega članka se pa vidi, da je skregan z logiko, da ne rečem z zdravo pametjo, ko trdi, da se p. t. tečaj samo zato ni obnesel, ker so se vanj sprejemali edino le abiturienti srednjih šol. Gotovo je srečen in zadovoljen, da ni maturantski poštar, ampak dober material iz p. t. šole. Kdo je boljši material, ali oni, ki je z uspehom dovršil srednjo šolo in položil maturo, ali oni, ki je vsled nesposobnosti ali lenobe moral zapustiti srednjo šolo. Odgovor na to vprašanje dajo lahko objektivni predstojniki, saj leži na dlani.

Deplasirana je nadalje trditev, da maturanti, odnosno absolventi višjega p. t. tečaja zanemarjajo oziroma po nekoliko letih zapuščajajo poštno službo, češ, da jim služi plača samo kot štipendija za nadaljnji študij na univerzi. Duhoviteža gotovo boli, da so nekateri zmožni, da se poleg svoje službe bavijo še z drugimi stvarmi in celo s študijem, dočim njemu že sama služba dela preglavice.

Res je, da nekateri pripravniki študirajo tudi na univerzi, a njihova kvalifikacija kaže na vse drugo kakor na zanemarjanje službe. Uradna statistika pa izpričuje tudi to, da niti 2 odstotka teh, ki so študirali naprej, nista zapustila pošte

Op. ur. Na članek »Poštno telegrafška šola« v 33. številki Poštne glasnika je prejelo uredništvo več odgovorov, ki jih bo, kolikor bo dopuščal prostor vse objavilo, da se to vprašanje razčisti.

in predsedala v drugo službo. Stremljenje za izpopolnitev svoje izobrazbe je za vsakega normalnega človeka hvalevredno in tudi člankarju bi najbrž ne škodovalo, ako bi kaj študiralo.

Da bi obiskovalci višjega p. t. tečaja manj pridobili od učencev p. t. šole, bi se moglo reči samo tedaj, ako bi bili intelektualno in moralno med seboj enaki. Pri tem položaju pa, kakršen je sedaj, o tem ne more biti govora.

Popolnoma se pa strinjam z vročo željo člankarja v Poštnem glasniku, da bi se enkrat za vselej likvidiralo nesrečno vprašanje »maturantskih poštarjev« ali »poštnih maturantov«. Likvidiralo pa se bo samo tako, ako se bo striktno izvajal čin. zakon iz l. 1923, ki jasno pravi, da spadajo v II. kategorijo samo oni, ki imajo za to predpisan pogoj, to je maturo.

S tem bi se tudi enkrat za vselej likvidiralo nesrečno vprašanje poštnih maturantov ali maturantskih poštarjev.

Tako je zapisal nekdo v članku »Poštno telegrafška šola«, objavljenem v 33. številki »Poštnega Glasnika«, v katerem slavi dobroto poštno telegrafške šole, ki edina lahko daje res strokovno podkovane p. t. t. uradnike, obiskovalce višjega p. t. tečaja pa označuje kot državne štipendiste za obisk visokih šol.

Hvaležni moramo biti »maturantski poštarji«, da se je že vendar enkrat našel odkritosrčen človek, ki je razodel javnosti, zakaj je poštno telegrafška šola tako potrebna, ne vem pa, ali bodo piscu tako hvaležni gospodje okrog OPO, ki so po svojem Savezu tako dosledno stavili na vseh kongresih zahtevo po otvoritvi poštno šole v svrhu čim boljše praktične in teoretične izvežbanosti p. t. t. uradnikov.

Upam, da odbor maturantskega društva p. t. uradnikov ni zamudil ugodne prilike in da je takoj predložil članek gospodu ministru za gradbe, da se bo pač mogel na lastne oči prepričati, kako odkritosrčne so predstavitve Saveza in kako veliko skrb goji ta za izvrstno podkovani naraščaj.

Zares je to veliko zlo, da si upa človek s srednješolsko maturo prositi za sprejem v poštno službo, še hujše pa je, če uprava takemu predrznežu celo dovoli, da se vpiše na visoki šoli in mu da priliko, da z največjim samozatajevanjem in brezprimerno energijo poleg vestnega izvrševanja svoje službe še študira, in da polaga stroge izpite za razširjenje duhovnega obzorja in izboljšanje svojega položaja.

Redki so tako dosledni možje in vredni so vsega občudovanja, niso pa za časa študija zavidanja vredni. Le naj poskusijo gospodje okrog OPO s štirimi razredi srednje šole pripravljati se za maturo. Mogoče jih bo potem zavist minula. Piscu pa priporočam, naj se po dovršeni maturi vpiše še na univerzi.

O strokovni podkovnosti p. t. t. uradnikov, ki so dovršili pred vojno v Srbiji poštno telegrafsko šolo pač ne morem pisati ne jaz in ne kdo drugi izmed nas, ker ta šola ni bila uveljavljena pri nas v Sloveniji, ampak v predvojni Srbiji. Lahko pa povem, da so vsi predvojni poštni uradniki z maturo obiskovali poštni prometni tečaj skozi 10 mesecev in da so v tem tečaju dosegli tako visoko izobrazbo v poštni stroki, da so z lahkoto vzdrževali ugled pošte na oni visoki stopnji, ki jo je pošta dosegla že pred vojno. Če še povem, da so vsi ti uradniki ves čas, ko so obiskovali tečaj, vršili svojo redno službo in šteli kot polne moči, obiskovalci sedanjih višjih p. t. tečajev pa samo prakticirajo na beograjskih poštah, bo vsakomur jasno, koliko ugodnosti imajo sedanji obiskovalci višjega p. t. tečaja pred nekdanjimi in koliko več časa jim je na razpolago za učenje in s tem za pridobivanje potrebne strokovne izobrazbe.

Zato le ne po pregovoru: zakaj enostavno, če pa gre tudi komplicirano.

Maturantski poštar.

Zavarovanje proti nezgodam.

Zakon o zavarovanju poštnih uradnikov na Nemškem je z dne 18. januarja 1901. V poznejših letih je bila izdana cela vrsta načelnih razsodb in sklepov, pojasnjujočih pojem nezgod, ki se pripetijo v službi ali pa na poti z doma v službo ali iz službe domov. Izmed zanimivih primerov naj navedemo tu najmarkantnejše: Ali je vnetje pljuč nezgoda? Nemške Amtliche Nachrichten des Reichsversicherungsamtes trdijo, da je. Zgodilo se je, da je padel uradnik v službi (na kolodvoru) v meter globoko jamo, si poškodoval prsni koš, dobil vnetje pljuč in umrl. Družini je bila priznana renta zaradi te nezgode. Ali je srčna napaka po službenih vtiskih vzrok smrti zaradi nezgode? Nemško zakonodajstvo o nezgodah pravi da. Uradnik je dobil v službi brzojavko, po kateri je bil njegov odhod preložen. Pri čitanju službene brzojavke ga je spreletela srčna žalost, ki se je čez nekaj ur ponovila in tako povečala, da je uradnik umrl. Zdravniki so izjavili, da je naglo in silno razburjenje zaradi neugodno se glaseče brzojavke zakrivilo njegovo smrt. Uradnikovo srce ni preneslo tistega vtiska. Prizivno sodišče je potrdilo, da je veliko razburjenje vsaj pospešilo uradnikovo smrt, če bi šlo tukaj tudi za kronično srčno bolezen. — Kila je v gotovih primerih ranjenje. To so zlasti slučajji, ko nastopijo pri izvrševanju službe posebno težke okoliščine, na pr. pri nenavadnem držanju telesa (služba v ambulančnih vagonih), ki lahko povzroči neko vrsto kile. — Podobnih zanimivih primerov poškodb pri izvrševanju poštno službe v tujih državah je cela vrsta. Zanimive so po svoji tehnični obrazložbi, a nič manj glede zdravniške razpoznave (diagnoze). Z ozirom na to, da je naša zakonodaja o službenih nezgodah, zlasti za naše poštno razmere, šele v povojjih, smo navedli tu nekaj primerov inozemske zakonodaje glede poškodb v poštni službi, da bi naši zastopniki imeli pri rokah nekaj gradiva, na čigar osnovi bi lahko predlagali smernice za jugoslovansko prakso v takih primerih.

Ameriško, nemško in naše poštarstvo.

E. Nozar. — Vojmir Lepodolski.

Ameriškem poštarstvu posvečajo pozornost skoraj vse države sveta. Zakaj Amerika je dežela napredka, zlasti še tehniškega napredka. Samo ta okolnost, če bi nič drugega ne bilo, nas priganja, da si vsaj od daleč ogledamo to, o čemer se s tako silnimi ditirambi govori po vsem strokovnem svetu. Nedavno je bil na študijskem popotovanju v Zedinj. državah dr. Feyerabend, drž. tajnik nemšk. pošt. ministrstva. Hotel je proučiti ameriško poštno manipulacijo in delovno sposobnost ameriškega poštnega osebja. Državni tajnik dr. Feyerabend je strokovnjak v telefonskem in brzojavnem prometu. Po odhodu državnega tajnika Bredowa k radiu stoji na čelu rečenih važnih panog poštnega obratovanja. Čisto naravno in logično je, da se je na svojem študijskem popotovanju najbolj zanimal za stroko, ki je njemu najbližja, namreč za ameriško telefonsko in brzojavno službo. Namen popotovanja dr. Feyerabenda je za nemško poštarstvo jasn in prozoren: da bi bogate izkušnje ameriškega osredja uvedel v nemških strokovnih podjetjih. Dr. Feyerabend je priredil nekaj strokovnih predavanj o svojih dožitkih. Kljub temu, da so njegova predavanja zelo obširna, so vendar zanimiva in postavljena na široko obzorje vede in prakse. Ob priliki kaj več o tem. Danes bomo primerjali delovni uspeh ameriškega, nemškega in našega poštnega osebja. Torej nekaj o ameriškem brzojavu in telefonu. V ameriških Zedinjenih državah ni brzojav in telefon v državnih rokah, ni državni monopol, ampak je zasebno podjetje. Država samo nadzoruje do gotove mere podjetja, zasleduje njih finančno in pristojbinsko politiko ter preizkuša primernost pristojbin. Podjetja so spojena v Bellovem koncernu, ki je prav za prav gospodar vsega brzojavnega

in telefonskega prometa v Ameriki. In cela vrsta velikanskih tvornic za izdelovanje kablov in žice, za brzojav in telefonske aparate, posebni laboratoriji, preizkuševališča itd. so samo za to, da bi ta ogromen koncern ostal nedotakljiv v svoji neodvisnosti. V teh tvornicah in delavnicah je dr. Feyerabend študiral izredno pridno in pozorno. Pri zadnjem predavanju o tej stvari je dejal med drugim: Povečana potreba, koncentrirana v eni roki, je dober temelj za širokopotezno racionalizacijo produkcije. Večji del se izdelovanje vrši mehanično. Delo človeških rok nadomeščajo transmisije. Pri taki organizaciji je poraba posamične delovne sile dokaj večja kakor na Nemškem. Američanu je delo neke vrste sport. Kooperacija zahteva popolno sodelovanje delavca z njegovim predstojnikom. Obratovanje je hitro, veselo kakor na kakšnem sportnem igrišču. Opoldne igra jazz-band godba, da plešejo. Veliko uslužbencev se zabava z nogometom ali z drugim sportom. Obed teh tisoč ljudi se vrši v velikih dvoranah z največjo naglico. V enem zavodu je po 30.000 ljudi. Vsak si izbere jed po jedilnem listu; v posebnem prostoru dobi ček, ki ga pri odhodu iz obednice plača. Mezde so se povišale od l. 1913 za 120 odstotkov, življenjske potrebnosti so pa le za 70 odstotkov poskočile. Pri tem je bila delovna doba skrajšana. Ameriški delavec porabi pri isti življenjski potrebi skoraj toliko kakor dva naša delavca, zasluži pa štirikrat več kakor naš uradnik. Torej ima toliko, kolikor potrebuje naš uslužbenec za primerno življenje, več, kar si lahko prihrani ali pa porabi za izboljšanje življenjske svoje potrebe. Dandanes ima Amerika na vsem svetu najvišji življenjski standard. V deželi, v kateri je od leta do leta večje blagostanje, v kateri vsakdo veruje v svojo boljše, zasigurano bodočnost, ni povoda za razredne boje. Pri ameriških poštah uslužbencih ni posebne težnje po socialnih ustanovah kakor na Nemškem in pri nas, kjer imamo n. pr. bolniško, invalidno, starostno in penzijsko zavarovanje. Odpovedi ne pozna ne delodajalec ne delavec. Kdor ni na svojem mestu, vé, da bo drugi dan odpuščen, a tudi po svojem presodku vsak dan službo lahko zapusti. Jasno in čisto naravno je, da za brezposelne ni nobene podpore. Vendar pa delujejo veliki zavodi uspešno za telesno blaginjo svojih nameščencev po zdravniških nasvetih in z zaščitnimi pripomočki proti nezgodam in poškodbam. Veliki lepaki opozarjajo na pr.: »Bodite oprezní! Odtrgan palec ne zraste niti v sto letih!« Higijenske razmere v velikih dobro urejenih zavodih so vzorne. Ni prahu ne smradu, pač pa dobra ventilacija, dobra razsvetljava, čiste kopalnice, izborna kuhinja in vzorne jedilnice. Bellov koncern je ustanovil že l. 1912 za svoje uslužbence, katerih število je letos naraslo na 310.000, dobrodelne socialne naredbe v obliki štipendij, s katerimi so zasigurane denarne podpore pri poškodbah, v onemoglosti in pohabljenosti. Imetje fonda znaša več ko 35 milijonov dolarjev. Predlanskim se je izplačalo podpor v znesku 6.000.000 dolarjev.

(Konec prih.)

Osebné vesti.

Postavljeni: za pogodbeno poštarja: Pavla Arko v Mirni in Rezika Lotrič v Kropi.

Napreovali: služitelj 1. skup. Ivan Godec pri 31. ter. t. t. tehn. sekciji v Ljubljani za zvaníčnika 2. skupine; za zvaníčnike 3. skupine sledeči služitelji 2. skupine: Boris Sirk in Josip Mejač na Ljubljani 1, Anton Primožič v Kranju, Zorana Fischinger v Novem mestu, Josipina Schinko v Rušah, Draga Starec v Rogatcu, Pavlina Mozetič v Černi pri Prevaljah, Janez Kržišnik na Jesenicah na Gorenjskem, Rok Pogačar v Tržiču in Peter Mlakar v Rogaški Slatini.

Premeščeni: pb. ur. II/3 Kappus Franja iz Tržiča v Radovljico, Lucija Cuderman iz Radovljice na Ljubljano 1, Michaela Horvat iz Šoštanja v Celje, Franjo Znidarič z Ljubljane

1 na Jesenice na Gor., Srečko Staut z Beograda 2 na Maribor 2, Ana Kurent iz Celja v Krško in Franjo Urbič z Beograda 2 v Ljutomer; pb. ur. II/4 Hinko Fajdiga z Maribora 2 na Ljubljano 2, Valerija Štukelj iz Černe pri Prevaljah v Žužemberk, Elizabeta Zadolšek iz Dobrne v Černo pri Prevaljah, Julija Albrecht z Viča v Brežice in Antonija Črnjač z Ljubljane 1 na Rakek; pb. ur. II/5 Mara Pengal iz Valjeva na Ljubljano 1 in Marija Hafner iz Rogaške Slatine na Ljubljano 1; pb. manipulant III/2 Jožica Zavrtnik z Ljubljane 1 v Ptuj; pt. manip. III/3 Marta Kiteler iz Šmartnega ob Paki na Ljubljani 1, Anka Hudales iz Rogaške Slatine na Ljubljano 1 in Terezija Lovšin iz Žužemberka v Sodražico; zvan. 3. skup. Ida Škrbec z Ljubljane 1 na Rakek, Marija Slapar iz Vojnika na Trbovlje 1 in Ana Ribič iz Trbovlje 1 v Vojnik; služ. 1. skup. Franc Gutman z Ljubljane 1 v Novo mesto; služ. 2. skupine Josip Zakrajšek iz Rakeka v Grahovo pri Cerknici, Franc Menart iz Dolenjega Logatca na Rakek, Marija Podberšek od oblastne pt. uprave na Ljubljano 1 in Pavla Ruhek iz Čakovca v Šmartno ob Paki ter dnevničar Vitalij Timinsky iz Čakovca na Maribor 2.

Umrli: Pog. pošt. Frančiška Šumej v Slivnici pri Celju.

Prestanek službe: pb. ur. II/4 Regina Prusnik na Ljubljani 1 in pb. ur. II/5 Stanislav Ribarič na Mariboru 1 sta podala ostavki na poštno službo; pt. manipulant III/3 Ema Golja v Laškem, pogodb. pošt. Ivana Podboj v Grahovem pri Cerknici in dnevničar Jurij Popov v Novem mestu so bili odpuščeni.

Poroke: pb. ur. III/3 Uranič Josipina pri oblastni pt. upravi se je poročila z Ivanom Kopačem, pb. ur. II/3 Ljudmila Podržaj na Ljubljani 4 s stavbenikom Josipom Mudrovčičem, pb. ur. II/3 Lucija Cuderman v Radovljici s postajenačelnikom Anton Hlebecem, pb. ur. II/4 Ivan Gorup na Rakeku s šolskim upraviteljem Andrejem Keničem, pb. ur. II/4 Ana Kos v Zidanem mostu s prometnim urad. Milijem Prvanovičem, pogodb. pošt. Aleksander Lavrič v Novi vasi pri Rakeku z Ivano Urbas, zvan. 1. skup. Ivan Podgoršek pri 31. ter. t. t. tehn. sekciji s šiviljo Kristino Prus in služitelj 2. skup. Josip Zalokar v Krškem z Marijo Avguštin.

Izpit za vodstvo pogodbene pošte sta napravili Siba Borštnik in Marija Mihelič.

Pogodbena pošta III/1 Grahovo pri Cerknici je prevedena z 11. nov. 1929 v državno erarno pošto.

Popravek zadnjih osebnih vesti: Zvan. 3. skup. Gabrijela Vidmar, Alojzij Škerjanc in Anton Pečar so bili prevedeni za pripravnike III/4, a ne za pt. manipulante III/3.

Prispevajte za tiskovni sklad, da bomo list povečali!

Leopoldina Muc
Gostilna pri Kosu, Krojaška ul. 6.
Priporoča dobro in ceno kuhinjo ter sprejema abonente. Točijo se pristna štajerska in dalmat. vina.
Za obilni obisk se priporoča.

Kupujte pri tvrdkah, ki inserirajo v našem listu.

Modna manufakturna trgovina Fabiani & Jurjovec

LJUBLJANA, Stritarjeva ulica 5.

Priporoča se pri nabavi blaga za obleke. — Prodaja na obroke potom Gospodarske zadruge poštinih nameščencev.

Cene zmerne! Postrežba točna in solidna!
24—20

TUJEČ EVGEN

Ljubljana, Smoletova ulica šte. 3

se priporoča za prodajo elektrotehničnega in tehničnega materiala, žarnic, motorjev, železnih ognja in vloma varnih blagajn itd.

Samoprodaja za SHS barve proti rji „ANTOXID“. 12—9

Zahtevajte ilustrovani cenik naših izdelkov

Industrija **KARO** čevljev
Maribor, Koroška c. 19

4—2

Sedaj pred zimo je tisti čas, ko je treba, da Vaše šivalne stroje in gramofone očistite in popravite. Vse to Vam napravi najboljše mehanična delavnica:

J. Gustinčič v Mariboru
Tattenbachova ul. 14.

8—3

Izdelujem damske plašče in kostime ter moderniziram po najnovejši modi. Tudi moške suknje, obleke in drugo. Se priporoča

Ivan Krajec,
modno krojaštvo

pri Gospodarski zadrugi p. t. nameščencev.

3—2

Knjigarna, umetnine in muzikalije

Goričar & Leskovšek, Celje

Veletrgovina s papirjem, pisalnimi in risalnimi predmeti. Zaloge vseh tiskovin za urade in privatnike. Lastna zaloga šolskih zvezkov, risank in risalnih skladov.

5—2

Franjo Dolžan

galanterijsko in stavbeno kleparstvo
konces. vodovodni inštalater.

Celje

3—2

Ustanovljeno 1887.

Trgovina z vezeninami, drobnim in modnim blagom

F. Meršol, Ljubljana,
Wolfova ulica št. 5

Bogata zaloga ženskih ročnih del in zraven spadajočih potrebščin. — Predtiskanje in vezenje monogramov ter vsakovrstnih drugih risb. — Rokavice, nogavice, trikó-perilo.

4—3

Proč s predsodkil
Naša prava
KOLINSKA LIKORIJA
je res izvrstna!

Čuvajte sree

IN ZATO ZAHTEVAJMO
V VSEH TRGOVINAH!

4—4

VELETRGOVINA

A. ŠARABON

LJUBLJANI

priporoča špecerijsko blago, raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke. — Raznovrstno rudniško vodo.

12—4

Stalna razstava

umetniških slik in velika izbira okvirjev

A. Kos, Ljubljana,
Mestni trg 25

nasproti magistrata

6—3

Ljubljana Poljanska c. 60

M. Zupančič

splošno modno krojaštvo

se priporoča za vsa v stroko spadajoča dela po najnovejšem kroju in najnižjih cenah. — Krasna izbira najnovejših vzorcev angleškega in češkega blaga. — Drž. nameščenci na obroke. 24—5

Ant. Krisper

Ljubljana

Mestni trg 26.

Damske galoše

par 35 Din

Snežni čevlji

par 99 Din

3—1

K moderni toaleti

spadajo v prvi vrsti moderni čevlji. Pred nakupom čevljev zahtevajte takoj veliki ilustrovani cenik brez vsakih stroškov od veletrgovine **Stermecki**. Tamkaj boste našli med drugimi sledeče čevlje: Ševret Din 115, boks 159, moderne barvaste 225, 235, lak kombinirane 276, 284, snežne

čevlje 114, galoše 93, domače čevlje 26, 49. Ogromna izbira vseh vrst čevljev, najboljše kakovosti in nizkih cen. Neodgovarjajoče se zamenja ali vrne denar. — Čez Din 500— poštine prosto pošiljanje blaga.

Veletrgovina in industrija konfekcije **R. Stermecki, Celje, št. 96, Slov.**

Vaše potrebščine

za jesen in zimo v raznovrstnem
manufakturnem blagu nabavite
najbolje in po ceni le pri tvrdki

J. Preac

Maribor, Gl. trg 13

Poštni uslužbenci na obroke.

7-5

V Mariboru

se kupuje manufakturno
blago zelo ugodno pri tvrdki

Franjo Majer

na Glavnem trgu št. 9.

7-5

Eksportna hiša Luna

MARIBOR, Aleksandrova cesta 19.

Lastni izdelek pletenin i. t. d.

Damske in otroške obleke, jopice, pu-
loverji, vse vrste nogavic, razen tega
vse galanterijsko in kratko blago po
najnižjih cenah. — Poštni in sploh vsi
državni nastavljenici 5%/o popusta.

24-5

Tvornica dežnikov**L. MIKUŠ**

Ljubljana, Mestni trg 15

priporoča svojo bogato zalogo
dežnikov in sprehajalnih palic.

12-10

Trgovina usnja in čevljarских
potrebščin po najnižjih cenah
se priporoča

Franc Erjavec

trgovina usnja

Ljubljana, Stari trg 11 a.

12-10

Anton Hofbauer

trgovina z usnjem, čevlj. potreb-
ščinami in vsem v to stroko
spadajočim orodjem.

Na debelo.

Na drobno

Celje,

Gosposka ulica št. 6

3-3

**Laneno olje, firnež, emajlne in
ostale lake, oljnate barve**

in vse v stroko spadajoče blago, kupite
dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIČ-ZANKL, d. z o. z. tovarne olja, firneža, laka in barv
Ljubljana-Medvode, lastnik Franjo Medič.

24-20

Podružnica Maribor -- Novi Sad.

Idelovanje

glasbenih instrumentov

VACLAV SCHRAMM

CELJE, Kralj Petrova cesta 14

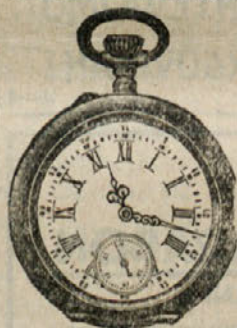

Specialist za medena glasbila
za godbo

Specialna trgovina godal vseh
vrst, kakor tudi vseh godalnih
potrebščin, strun itd. Popravila
vseh vrst godal se izvršujejo
točno, strogo strokovnjaško
in poceni. Ilustrirani cenik

6-3

zastonj.

Največja zaloga žepnih in stenskih
ur iz lastne tovarne v Švici

12-20

H. SUTTNER

Ljubljana šte. 6 Prešernova ul. 4.

Bogata zaloga zlatih, srebrnih in vsakovrstnih uporabnih
predmetov. Zahtevajte cenik zastonj in poštnine prosto.

Ne preišlujite

če potrebujete obleko, ampak zahtevajte še danes
od veletrgovine **Stermecki** nove vzorce, kjer
boste našli ogromno izbiro sukna, ševjota in
kamgarna za moške obleke, krasnega in mo-
dernega blaga za damske plašče, svile, žameta,
parhenta, platna in razne druge manufakture za
obleke in perilo. Naročila čez Din 500.—

pošiljajo se prosto poštnine. Novi ilustrovani cenik z več tisoč slikami
se pošlje vsakemu zastonj in prosto.

Veletrgovina R. STERMECKI, Celje, št. 96, Slov.